

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYSIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
TARYBA**

**NUTARIMAS
DĖL GINČO TARP UAB „CONSILIUM OPTIMUM“ IR TELIA LIETUVA, AB,
NAGRINĖJIMO**

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba), susidedanti iš Tarybos pirmininkės Jūratės Šovienės, Tarybos pirmininko pavaduotojo Dariaus Kuliešiaus ir Tarybos nario Vyganto Vaitkaus, sekretoriaujant Linai Kazlauskaitei, 2024 m. rugpjūčio 16 d. posėdyje žodinės procedūros tvarka išnagrinėjo ginčą tarp viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų UAB „Consilium optimum“ (adresas: L. Giros g. 50, 06325 Vilnius, kodas Juridinių asmenų registre 300049915) (toliau – ieškovė) ir Telia Lietuva, AB (adresas: Saltoniškių g. 7A, 08126 Vilnius, kodas Juridinių asmenų registre 121215434) (toliau – atsakovė).

Taryba nustatė:

(1) Taryba 2024 m. balandžio 25 d. priėmė nagrinėti ieškovės 2024 m. balandžio 22 d. pareiškimą „Dėl ginčo, kilusio iš elektroninių ryšių paslaugų teikimo“ (toliau – Prašymas).

(2) Ieškovė Prašyme nurodė, kad šiuo metu teikia spartaus šviesolaidinio interneto, belaidžio 4G, 5G interneto, išmaniosios skaitmeninės televizijos, mobiliojo ryšio, vaizdo stebėjimo sistemų ir kitas paslaugas ir siekia privatiems ir verslo klientams teikti mažmenines mobiliojo ryšio paslaugas: kalbinio ryšio, SMS, MMS, interneto prieigos ir duomenų perdavimo bei kitas susijusias paslaugas. Ieškovė nurodė, kad atsakovė savo dispozicijoje turi svarbius ir rinkoje ribotus išteklius – radijo dažnius (kanalus) (toliau – radijo dažniai), kurie yra būtini mobiliojo ryšio paslaugų teikimui, ir, ieškovės žiniomis, laisvų radijo dažnių nėra, taip pat nėra radijo dažnių, kuriais būtų galima teikti mobiliojo ryšio paslaugas tokios pat mobiliojo ryšio tinklo aprėpties teritorijoje (95 proc. Lietuvos), kurioje paslaugas teikia atsakovė. Atsižvelgdama į tai, ieškovė 2023 m. liepos 3 d. kreipėsi į atsakovę, prašydama pradėti derybas dėl didmeninės mobiliojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties sudarymo, būtent kreipėsi dėl prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo suteikimo ir kvietė atsakovę pateikti jai priimtina didmeninės mobiliojo ryšio paslaugų (kalbinio ryšio, SMS, MMS, interneto duomenų perdavimo) perpardavimo sutarties projektą (su planais, kainomis, nuolaidomis, kitomis sąlygomis) bei, suderinus sąlygas, sudaryti atitinkamą didmeninę elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutartį. Ieškovė nurodė, kad atsakydama į pasiūlymą inicijuoti derybas atsakovė 2023 m. liepos 5 d. pakvietė į susitikimą, tačiau šalims apsikeitus pozicijomis dėl galimų sutartinių santykių, vis dėlto komercinis pasiūlymas nebuvo pateiktas, o 2023 m. rugsėjo 20 d. ieškovės nuostabai atsakovė nurodė, kad tokiu verslo modeliu neužsiima ir nemato poreikio užsiimti. Ieškovė nurodo, kad jai kreipusis į RRT su prašymu tarpininkauti dėl tarp šalių iškilusio ginčo, tarpininkavimo procesas neįvyko, nes atsakovė nesutiko jame dalyvauti. Ieškovė teigia, kad atsakovė nepagrįstai atsisako suteikti prieigą prie mobiliojo ryšio tinklo ir tokiu būdu pažeidžia ieškovės, kaip ūkio subjekto, teises.

(3) Ieškovė savo Prašyme remiasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme (toliau – ERĮ) įtvirtintomis elektroninių ryšių tinklo (3 straipsnio 18 dalis) bei prieigos (3 straipsnio 48 dalis) sąvokomis. Taip pat remiasi RRT direktoriaus įsakymo projekto dėl UAB „TELE2“ 2020 m. rugpjūčio 18 d. „Motyvuoto prašymo dėl radijo dažnių (kanalų) nuomos tarp UAB „TELE2“ ir SIA CENTURIA ir jos Lietuvos filialo“ (toliau – Projektas) nuostatomis. Pasak ieškovės, Projekte RRT nurodė, kad elektroninių ryšių, mobiliojo ryšio tinklais, paslaugas galima teikti: 1) valdant mobiliojo ryšio tinklus; 2) naudojantis kitų operatorių valdomais mobiliojo ryšio tinklais; 3) perparduodant kitų mobiliojo ryšio paslaugų teikėjų paslaugas (Projekto 7, 23 punktai). Ieškovė nurodo siekianti teikti paslaugas perpardavinėdama, t. y. ieškovė siekia veikti ne kaip virtualus operatorius, o kaip paslaugų perpardavinėtojas. Taigi, pasak ieškovės, mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie nori teikti elektroninių ryšių mobiliojo ryšio tinklais paslaugas, tačiau nevaldantys savo mobiliojo ryšio tinklo, gali sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų teikimo sutartį. Taip pat ieškovė kaip savo reikalavimų pagrindą nurodo ERĮ 23 straipsnio 1 dalį, pagal kurią subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę derėtis su operatoriais. Operatorius yra ūkio subjektas, teikiantis ar turintis teisę teikti viešąjį elektroninių ryšių tinklą ar susijusias priemones (ERĮ 3 straipsnio 43 punktas). Be to, operatorius turi pareigą derėtis ir apsvarstyti kiekvieną norinčio ir galinčio verstis elektroninių ryšių veikla prašymą (ERĮ 23 straipsnio 1 dalis).

(4) Ieškovės teigimu, atsakovė nepagrįstai atsisakė suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės valdomo mobiliojo ryšio tinklo. Prašyme nurodoma, kad tam, kad būtų galima teikti mobiliojo ryšio paslaugas, yra būtini radijo dažniai ir kita infrastruktūra, kurių ieškovė neturi, ir artimiausiu metu nebus galimybių Lietuvoje įgyti teises naudoti radijo dažnius, kurių pagrindu kuriamas mobiliojo ryšio tinklas, o taip pat ieškovė neturi reikiamos fizinės infrastruktūros. Todėl ieškovei, siekiančiai teikti mobiliojo ryšio paslaugas, yra reikalinga prieiga prie operatoriaus valdomo mobiliojo ryšio tinklo, kuris yra laikytinas esminiu ištekliumi.

(5) Ieškovė pažymi, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje yra ne kartą nurodyta, kad esminis išteklius apima tokią infrastruktūrą (išteklius), be kurios yra neįmanoma veikti rinkoje (angl. „essential facilities“): „Kalbant apie veiksmus, kuriais atsisakoma suteikti prieigą prie dominuojančią padėtį užimančios įmonės savo veiklai sukurtos ir jai priklausančios infrastruktūros, <...> toks atsisakymas gali būti laikomas piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, jei dėl šio atsisakymo ne tik galėjo būti pašalinta bet kokia prieigos prašančio asmens konkurencija atitinkamoje rinkoje ir jo nebuvo galima objektyviai pateisinti, bet ir jei pati infrastruktūra buvo būtina jo veiklai vykdyti, nes šiai infrastruktūrai nebuvo faktinės ar potencialios alternatyvos <...>.“¹ Atitinkamai, pasak ieškovės, ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos praktikoje yra pabrėžiama, kad esminius išteklius sudaro tokie ištekliai, kurių neturintys ūkio subjektai neturi galimybės efektyviai konkuruoti rinkoje: „Esminiai ištekliai – įrenginiai (ištekliai) ar infrastruktūra, be kurios konkurentai (savininko) negalėtų pasiūlyti savo paslaugų klientams (vartotojams). Bronner byloje² suformuluota nuostata, jog ištekliaus valdytojas privalo suteikti išteklių, kai valdytojo išteklius yra būtinas konkuruoti pasrovinėje rinkoje. Išteklius yra laikomas būtinu, kai nėra alternatyvų ir kai yra techninių, teisinių ar ekonominių kliūčių, darančių alternatyvaus ištekliaus sukūrimą neįmanomą ar nepagrįstai sudėtingą.“³

(6) Pasak ieškovės, nagrinėjamu atveju, mobiliojo ryšio tinklas nėra pakeičiamas, t. y. ūkio subjektai (įskaitant ir ieškovę) neturi galimybės rinktis alternatyvos: jeigu ieškovė pageidauja veikti rinkoje, ji privalo jungtis prie mobiliojo ryšio tinklo. Tuo tarpu prieiga prie tokio tinklo yra ribota ir ją turi atsakovė bei kiti du didieji mobiliojo ryšio operatoriai: UAB „Tele2“ bei UAB „Bitė Lietuva“, kurie

¹ ESTT 2023 m. sausio 12 d. sprendimas byloje Lietuvos geležinkeliai prieš Komisiją (bylos Nr. C-42/21 P; ECLI:EU:C:2023:12)

² ESTT 1998-11-26 sprendimas byloje [Oscar Bronner](#) ir kt. Nr. C-7/97

³ Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2010 m. gegužės 6 d. nutarimas Nr. 2S-11

iš esmės elgiasi panašiai. Pasak ieškovės, Projekte pabrėžiama, kad steigiant mobiliojo ryšio tinklą yra reikalingi riboti išteklių – radijo dažniai (kurie skiriami aukciono būdu) ir atitinkama fizinė infrastruktūra bei tinklo įranga, kurios sukūrimas ir vystymas reikalauja didelių investicijų (Projekto 27 punktą). Be to, „šiuo metu radijo dažniai (kanalai) yra skirti tik trimis operatoriams: UAB „Bitė Lietuva“ UAB „Mezon“⁴, UAB „TELE2“, Telia Lietuva, AB (Projekto 24 punktą). Taigi, pasak ieškovės, RRT atliktas rinkos tyrimas leidžia daryti išvadą, kad išteklių, reikalingi paslaugoms rinkoje teikti, yra riboti. Atitinkamai Projekto 27 punkte *expressis verbis* nurodoma, kad radijo dažniai (kanalai) yra riboti ir išsekę (naujų išteklių nėra) išteklių, iš esmės sudarantys kliūtis pageidaujantiems į rinką įstoti ūkio subjektams steigti savo judriojo ryšio tinklą. Jeigu ūkio subjektas pageidauja veikti rinkoje, jis privalo sudaryti sutartį dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų su judriojo ryšio operatoriumi (Projekto 28 punktą). Ieškovė nurodo, kad mobiliojo ryšio operatorių rinkos struktūra yra oligopolinė, kurioje veikia tik trys ryšio operatoriai. Vienas iš tokių operatorių yra atsakovė. Taigi, vienas iš būdų, kaip ieškovė gali įgyti prieigą prie mobiliojo ryšio operatoriaus tinklą, tai dalyvauti kaip atsakovės paslaugų perpardavinėtojas (ką ieškovė ir siekia įgyvendinti). Dėl šios priežasties, pasak ieškovės, RRT iš esmės pripažįsta, kad prieiga prie mobiliojo ryšio operatoriaus tinklo yra esminis išteklius. Atsisakymas suteikti prieigą prie esminio išteklio reiškia, kad atsakovė piktnaudžiauja savo turima padėtimi rinkoje.

(7) Ieškovės teigimu, kadangi atsakovės 5G tinklas dengia 95 proc. Lietuvos, t. y. atsakovės valdomi radijo dažniai padengia iš esmės visą Lietuvos teritoriją, kitam ūkio subjektui siekiant gauti mobiliojo ryšio paslaugas toje pačioje 95 proc. Lietuvos teritorijoje yra būtina prieiga prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo, kuris laikytinas esminiu ištekliumi. Be to, ieškovės teigimu, prieiga taip pat laikytini ir tokie verslo modeliai, kai ūkio subjektai siekia perparduoti operatorių paslaugas. Ši ieškovės išvada grindžiama atsižvelgiant į tai, kad yra reikalingi riboti išteklių, prie kurių prieigą turi tik trys visą mobiliojo ryšio paslaugų mažmeninę rinką pasidalinę operatoriai, tarp jų ir atsakovė; be to, siekiant valdyti šį ribotą išteklių ir jį vystyti, yra reikalaujama itin daug investicijų, kurių ieškovė neturi.

(8) Pasak ieškovės, kadangi mobiliojo ryšio tinklas laikytinas esminiu ištekliu, atsisakymas jį suteikti kartu reiškia, kad atsakovė elgiasi nesuderinamai su konkurencijos teisę reglamentuojančiomis nuostatomis. Ieškovė pažymi, kad 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – EERK), 60 straipsnio 1 dalis nurodo, kad „siekiant užtikrinti paslaugų teikimą ir sąveiką visoje Europos Sąjungoje, viešųjų elektroninių ryšių tinklų operatoriai turi teisę, o gavę kitų pagal EERK 15 straipsnį įgaliotų įmonių prašymą yra įpareigoti derėtis vieni su kitais dėl sujungimo viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Operatoriai kitoms įmonėms prieigą ir sujungimą teikia tokiais sąlygomis, kurios atitinka nacionalinės reguliavimo institucijos jiems nustatytus įpareigojimus pagal 61, 62 ir 68 straipsnius“. Ši direktyva yra įgyvendinta nacionaliniuose teisės aktuose, t. y. ERĮ 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ūkio subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos.

(9) Ieškovė pažymėjo, kad pagal ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 1–2 punktų nuostatas RRT, atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą ir nustatiusi, kad atsisakymas suteikti prieigą arba prieigos suteikimas sąlygomis, kurios nesuteikia realios galimybės pasinaudoti prieiga, trukdytų formuotis tvariai konkurencingai atitinkamai rinkai ir neatitiktų galutinių paslaugų gavėjų interesų, turi teisę įpareigoti ūkio subjektą, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir susijusių priemonių ar juos naudoti, tarp jų: (i) suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir (arba) susijusių priemonių kitiems ūkio subjektams, įskaitant atsietąją prieigą prie vietinės linijos ir (arba)

dalinės vietinės linijos, ir galimybę jais naudotis; atsietosios prieigos suteikimas nesuteikia nuosavybės teisių į vietinę liniją; (ii) sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą.

(10) Prašyme pažymima, kad prieiga apima ir prieigą prie mobiliojo ryšio tinklų (ERĮ 3 straipsnio 48 dalies 6 punktas). Anot ieškovės, siekdama dalyvauti rinkoje ir palaikyti jos efektyvią konkurencingą aplinką, ji turi turėti galimybę prisijungti prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo, o vienas iš būdų (ir ieškovei iš esmės vienintelis būdas), kaip tai galima įgyvendinti – tai perpardavinėti mobiliojo ryšio paslaugas mažmeninėje rinkoje. Esant tokiai rinkos situacijai, kuomet rinka iš esmės yra priskirta trimis didiesiems operatoriams, tarp jų – ir atsakovei, ieškovė negali savarankiškai vystyti veiklos rinkoje, todėl atsisakymas suteikti prieigą reiškia, kad atsakovė neteisėtai ir nesąžiningai bando išstumti konkurentą – ieškovę – iš rinkos (sudaryti kliūtis ieškovei įstoti į rinką) ir tokiu būdu tik sustiprinti savo ir kitų didžiųjų operatorių rinkos dalis. Anot ieškovės, tokie nesąžiningi atsakovės veiksmai yra kenksmingi ne tik ieškovei, kuri konkuruoja rinkoje, bet ir vartotojams, kadangi sumažėjus konkurentų rinkoje, visiškai pagrįsta teigti, kad didieji ūkio subjektai (įskaitant ieškovę) pakels kainas galutiniams vartotojams ir (ar) kitaip pablogins vartotojų gerovę (suprastins teikiamų paslaugų kokybę, nustatinės vartotojams mažiau palankias paslaugų teikimo sąlygas, t. t.). Tai reiškia, kad ieškovės siekis įgyti iš atsakovės prieigą prie mobiliojo ryšio tinklo kartu yra sąlygotas ir viešojo intereso: ieškovei turint prieigą prie šio tinklo, ieškovė galės efektyviai konkuruoti rinkoje su kitais ūkio subjektais, siūlyti kuo geresnes sąlygas vartotojams konkurencinėje kovoje. Tokiu būdu bus sudaryta galimybė rinką plėsti ir pernelyg nesustiprinti ir taip didžiąją rinkos dalį turinčių ūkio subjektų (*inter alia* – atsakovės) galią.

(11) Pasak ieškovės, atsakovė nesąžiningai vedė derybas su ieškove. Ieškovė prašė atsakovės inicijuoti derybas dėl mobiliojo ryšio tinklo suteikimo. Kartu, atsakovei inicijavus derybas, ieškovė pristatė savo pasiūlymus, aiškiai pažymėdama, kad sutiktų svarstyti atsakovės pasiūlymus ir atsakovei priimtinus bendradarbiavimo variantus. Tuo tikslu šalys dalyvavo gyvuose susitikimuose, tarpusavyje keitėsi raštais, t. y. derino savo pozicijas. Vis dėlto, atsakovė ieškovės nuostabai iš esmės atsisakė sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį bet kokiomis sąlygomis ir pranešė ieškovei, kad derybas nutraukia. Ieškovės vertinimu, atsakovė, nuo pat pirmų derybų dienų net neketindama sudaryti su ieškove sutarties, elgėsi nesąžiningai ikisutartinuose santykiuose – dėl šios priežasties (atsakovės nesąžiningai vedamų derybų) ieškovė patiria nuostolius, nes yra priversta naudoti savo turimus išteklius samdydama teisinės paslaugas teikiančius asmenis vien tik tam, kad būtų apgintos ieškovės pažeistos teisės ir teisėti interesai. Be to, atsakovei nesąžiningai atsitraukus nuo derybų, iš ieškovės yra atimamos galimybės efektyviai veikti rinkoje, nes, neturėdama prieigos prie mobiliojo ryšio operatoriaus tinklo, ieškovė negali teikti su šiuo tinklu susijusių paslaugų savo vartotojams.

(12) Atsižvelgdama į Prašyme išdėstytus argumentus ir vadovaudamasi ERĮ 21 straipsnio 1 dalimi, 23 straipsnio 2 dalimi ieškovė RRT prašo: 1) įpareigoti atsakovę suteikti prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti su ieškove didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį; 2) priteisti iš atsakovės ieškovės naudai ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.

(13) Atsakovė 2024 m. gegužės 23 d. pateikė atsiliepimą (toliau – Atsiliepimas), kuriame nurodė, kad su ieškovės Prašymo pagrindimu (argumentacija) ir reikalavimais kategoriškai nesutinka. Atsakovės teigimu, ieškovė, apibūdindama ginčo objektą, manipuliuoja terminais ir / arba vartoja tokius terminus, kurie neatitinka jos reikalavimų turinio, kuris skirtingose Prašymo vietose yra apibūdinamas skirtingai. Atsakovės įsitikinimu, ieškovė siekia ne prieigos prie atsakovės tinklo, bet nori tapti atsakovės paslaugų distributoriumi (perpardavėju, platintoju), t. y. ieškovė nori įsigyti ne prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ar atskirų jo elementų, o tiesiog platinti atsakovės jau sukurtą mobiliojo ryšio paslaugą (planus). Tai, pasak atsakovės, patvirtina ir Prašymo 4 priedo – susirašinėjimo tarp ieškovės ir atsakovės – turinys. Atsakovės teigimu, verslo modeliai, susiję su operatoriaus paslaugų perpardavimu, yra „pasrovinė“ veikla, kadangi ji yra susijusi su jau sukurtų

paslaugų platinimu. Atsakovės vertinimu, mobiliojo ryšio paslaugų distribucija nepatenka į ERĮ veikimo sritį, t. y. kiekvienas operatorius turi pilną diskreciją apsispręsti, koku būdu jis pardavinės savo paslaugas (pats, per nepriklausomą distributorių, ar per komercinį atstovą (agentą) ir pan.). Tai yra civiliniai santykiai ir nei ERĮ, nei jokios kitos teisės normos neįtvirtina imperatyvaus reikalavimo į vertikalią tiekimo grandinę „įterpti“ dar vieną grandį privalomai naudojantis tarpininko (perpardavėjo) paslaugomis, todėl RRT nekompetentinga nagrinėti šį ginčą.

(14) Tačiau, jeigu RRT nuspręstų Prašymą nagrinėti, žemiau atsakovė pateikia išsamius argumentus, pagrindžiančius, jog ieškovės Prašymas (jo argumentai ir reikalavimai) yra nepagrįstas iš esmės. Atsakovė atkreipia dėmesį į tai, kad ieškovė nenurodo jokios konkrečios teisės normos, kuri įpareigotų atsakovę naudotis perpardavėjų paslaugomis ir sudaryti didmeninio tiekimo sutartį su ieškove. Atsakovė pažymi, kad savo esme ieškovės reikalavimai yra susiję ne su prieiga prie kažkokiai veiklai vykdyti reikalingos infrastruktūros, bet su šios infrastruktūros pagrindu teikiamų atsakovės paslaugų perpardavimu (distribucija). Pasak atsakovės, iš esmės ieškovės pasvarstymai apie tai, kaip ji galėtų veikti rinkoje, yra grindžiami nuoroda į Prašyme minimą Projektą be rekvizitų, kurie leistų identifikuoti šį teisės aktą (atsakovei nepavyko jo rasti) ir kuriame, anot ieškovės, yra pateiktas apibendrinimas apie tai, kaip gali bendradarbiauti ūkio subjektai. Kita vertus, pasak atsakovės, Prašyme pateiktos šio Projekto citatos niekaip nepagrindžia ieškovės išvados, jog atsakovė privalo naudotis jos kaip tarpininko paslaugomis. T. y., tos citatos nesuponuoja jokios nuorodos į imperatyvias, tretiesiems asmenims taikomas normas ir niekaip nepaaiškina, kodėl atsakovė negali pati platinti savo paslaugų ir turėtų pasitelkti distributorius savo paslaugų platinimui.

(15) Pasak atsakovės, jos mobiliojo ryšio tinklas nėra esminis išteklius, kadangi neatitinka šios doktrinos taikymo sąlygų dėl toliau nurodytų argumentų. Pirma, atsakovės tinklas nėra unikali ar monopolinio pobūdžio infrastruktūra, neturinti jokių alternatyvų, kadangi Lietuvoje, be atsakovės, yra dar du operatoriai (UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“), kurie turi savo, visą Lietuvą padengiančius mobiliojo ryšio tinklus (įskaitant ir teisę naudoti mobiliojo ryšio paslaugoms teikti reikalingus radijo dažnius). Antra, 2023 m. birželio 30 d. ieškovės prašymo „Dėl didmeninės mobiliojo judriojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties“, kuris yra pridėtas kaip Prašymo priedas Nr. 3, 6 pastraipoje ieškovė aiškiai nurodė, kad ji tuo pačiu metu inicijuoja derybas ir „su kitais rinkos subjektais“, kas rodo, kad tuo atveju, jeigu atsakovės tinklas neturėtų jokių alternatyvų, rinkoje tiesiog nebūtų „kitų rinkos subjektų“, su kuriais ieškovė galėtų inicijuoti derybas siekdama išsirinkti palankiausią variantą. Trečia, pati ieškovė savo tinklalapyje <https://www.fastlink.lt/lt/mobilus-rysys/> nurodo, kad ji platina mobiliojo ryšio paslaugas (4G, 5G mobilųjį ryšį, mobilųjį internetą) – tai suponuoja, kad ieškovė arba yra gavusi prieigą prie kurio nors mobiliojo ryšio tinklo, arba yra sudariusi kitokį susitarimą, kuris sudaro galimybę ieškovei perpardavinėti mobiliojo ryšio paslaugas. Tai paneigia ir tai, kad be bendradarbiavimo su atsakove ieškovė negali platinti mobiliojo ryšio paslaugų. Ketvirta, anot atsakovės, viena vertus, Prašyme ieškovė teigia, jog atsakovė neva „neteisėtai ir nesąžiningai bando išstumti“ ją kaip konkurentą iš rinkos arba sudaryti kliūtis „įstoti į rinką“, kita vertus, teigia, kad ieškovė jau konkuruoja rinkoje. Turint omenyje, kad ieškovė jau „yra rinkoje“ be sutarties su atsakove (pati skelbia teikianti mobilaus ryšio paslaugas), atsakovei nėra aišku, kaip sutarties tarp atsakovės ir ieškovės nesudarymas gali išstumti ieškovę iš rinkos ar sudaryti „geresnes“ veikimo rinkoje sąlygas atsakovei, nei jos yra, ir kaip tai gali sukelti tokias „antikonkurencines“ pasekmes kaip kainų augimas ar kokybės blogėjimas. Ūkinė veikla yra grindžiama ūkinės veiklos laisvės ir sutarčių laisvės principais, kurie yra ribojami tik išskirtinėmis sąlygomis todėl, kad įpareigojimas sudaryti sutartį su konkurentais riboja paskatas investuoti ir sudaro prielaidas būtent konkurentams nesąžiningai pasinaudoti rinkos dalyvių investicijomis. Taigi, konkurencijos požiūriu nesąžiningumas paprastai yra siejamas su tokio pobūdžio reikalavimais, kuriuos reiškia ieškovė – noru pasinaudoti kito konkurento investicijomis. Penkta, eksploatuodama tariamo esminio ištekiaus argumentą,

ieškovė nutyli ir kitas teisiškai svarbias aplinkybes, kurios paaiškina „esminio išteklių“ doktrinos taikymo ypatumus. Pavyzdžiui, minėtoje precedentinėje „Bronner“ byloje⁵ ESTT išaiškino, jog norint išteklių pripažinti „esminiu“, reikia nustatyti, kad egzistuoja objektyvios aplinkybės, dėl kurių išteklių neįmanoma reprodukuoti ekonomiškai priimtinais sąlygomis. Vien tai, jog prieigos prašantis konkurentas negali jo sukurti – nėra pakankama priežastis atitinkamą išteklių laikyti esminiu. Atitinkamai infrastruktūros „unikalumas“, jos kvalifikavimo kaip „esminio išteklių“ galimybė yra vertinami ne per konkrečios įmonės (pvz., ieškovės) prizmę, bet objektyviai, per visos rinkos prizmę. Todėl tai, kad ieškovė nedalyvavo radijo dažnių aukcione ir nekūrė savo mobiliojo ryšio tinklo dėl to, kad neturi reikiamų finansinių išteklių, savaime nesuponuoja išvados, jog atsakovės valdomas mobiliojo ryšio tinklas neturi alternatyvų ir / ar, kad atitinkamoje rinkoje nėra konkurencijos. Be to, „Bronner“ byloje ESTT atkreipė dėmesį ir į tai, jog kitos galimos „alternatyvos“ neprivalo būti analogiškos (žr. sprendimo 42–47 pastraipas). Atitinkamai tai, kad atsakovės tinklas skiriasi nuo kitų mobiliojo ryšio tinklų savo kokybe ar aprėptimi, savaime nereiškia, jog atsakovės tinklas yra tiek išskirtinis, kad galėtų būti kvalifikuojamas kaip neturintis alternatyvų.

(16) Atsakovė taip pat pažymėjo 2004 m. balandžio 29 d. ESTT sprendimą „IMS Health“ byloje Nr. C-418/01, kurio 48–49 pastraipose ESTT atkreipė dėmesį į skirtumą tarp konkurencijai žalingo atsisakymo suteikti prieigą prie esminio išteklių ir paprasto paslaugos perpardavimo. Kadangi įpareigojimas sudaryti sutartį riboja ūkinės veiklos ir sutarčių laisvės principus, ESTT laikosi pozicijos, jog vien trečiojo asmens noras tiesiog perpardavinėti arba dubliuoti rinkoje jau esančias prekes ar paslaugas negali pateisinti ūkinės laisvės ir sutarčių laisvės ribojimų įpareigojimu sudaryti sutartį. Kitaip tariant, taikant esminio išteklių doktriną turi būti atliekamas ir interesų balansavimas, o pareiga sudaryti sutartį gali būti taikoma tik tais atvejais, kai poreikis pasinaudoti esminiu ištekliu yra siejamas ne su noru perpardavinėti tam tikras prekes ar paslaugas, bet su naujos prekės ar paslaugos sukūrimu.

(17) Atsiliepime nurodoma, kad ginčo tarp ieškovės ir atsakovės esmę sudaro tai, jog ieškovė nori perpardavinėti atsakovės sukurtas mažmenines paslaugas (planus) ir dėl to prašė pateikti pasiūlymą „didmeninei mobiliojo judriojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarčiai“. Atsakovė pažymi, kad ji didmeninės mobiliojo ryšio paslaugos neteikia ir tokių sutarčių nėra sudariusi, be to, atsakovei, kaip ir bet kuriam kitam asmeniui, yra taikomi ūkinės veiklos laisvės ir sutarčių laisvės principai, kurie gali būti apriboti tik imperatyvių teisės normų. Tokių imperatyvių teisės normų, kurios įpareigotų atsakovę įtraukti į savo kuriamos vertės grandinę dar ir didmeninį tarpininką (perpardavėją) – nėra. O pati atsakovė praktinio poreikio platinti savo paslaugas per tarpininką taip pat neturi. Dėl šios priežasties, atsakovė teigimu, jos atsisakymas sudaryti sutartį su ieškove yra absoliučiai teisėtas.

(18) Atsakovė pažymi, kad ieškovė teigdama, kad atsakovė derėjosi nesąžiningai, šioje dalyje įrodinėdama savo poziciją situaciją pateikia taip, tarsi šalys būtų išreiškusios abipusį interesą bendradarbiauti ir pradėjusios derinti konkrečias sutarties nuostatas, o atsakovė dėl neaiškių priežasčių tą procesą būtų nutraukusi. Atsakovė teigia, kad niekada nesudarė prielaidų manyti, jog ji priėmė principinį sprendimą bendradarbiauti su ieškove ir derėtis dėl konkrečių sutarties sąlygų. Atsakovės ir ieškovės kontaktų esmę atskleidžia kaip Prašymo priedas Nr. 4 pridėtas atsakovės ir ieškovės susirašinėjimas, kuris aiškiai ir nedviprasmiškai parodo, jog atsakovė, prieš priimdama sprendimą, sąžiningai siekė išsiaiškinti ir suprasti, ko konkrečiai pageidauja ieškovė, kadangi kreipdamasi į atsakovę ieškovė nurodė, jog ji norėtų gauti prieigą prie atsakovės tinklo, nors tuo pat metu teigė, jog nori perpardavinėti atsakovės paslaugas. Todėl atsakovės atstovams natūraliai kilo poreikis suprasti, kokio konkrečiai bendradarbiavimo yra siekiama. Tą pagrindžia ir tarp šalių vykęs minėtas susirašinėjimas, kuriame, be kita ko, taip pat paaiškinama, kad atsakovė tokio didmeninio „pasiūlymo“, kokio nori ieškovė, parengusi neturi ir tokiam verslo modeliui poreikio nemato, todėl

pasiūlymas ieškovei nėra teikiamas. Taigi, akivaizdu, kad šalių santykiai netgi neperėjo į tą etapą, kai imama derėtis dėl konkretaus pasiūlymo.

(19) Atsiliepime pažymima, kad nors ieškovė prašo RRT įpareigoti atsakovę sudaryti „didmeninę judriojo ryšio paslaugų sutartį“, nei ERĮ, nei kiti teisės aktai tokios sutarties nereglamentuoja. Atsakovės vertinimu, ieškovės reikalavimas yra grindžiamas nuoroda į teisės normas, kurios nėra taikomos nagrinėjamu atveju, pvz., į ERĮ 21 straipsnio 1 dalies nuostatą, kuri reglamentuoja didelę įtaką rinkoje turintiems ūkio subjektams skirtų įpareigojimų nustatymą, atliekamą po rinkos tyrimo procedūros. Atsakovės supratimu, remdamasi šia nuostata ieškovė turėtų prašyti, jog RRT pradėtų atitinkamos rinkos tyrimą. Kita vertus, ieškovė savo Prašyme net nepaaiškino, kokioje rinkoje turėtų būti vertinama atsakovės „įtaka“ ir nepateikė jokių įrodymų, kad atsakovė joje turi rinkos galią. Pasak atsakovės, Prašyme pateikiama nuoroda į ERĮ 23 straipsnio 2 dalį, tačiau ERĮ 23 straipsnis reglamentuoja pareigą derėtis dėl tinklų sujungimo (1 dalis) bei suteikia RRT teisę nustatyti su tuo susijusius įpareigojimus, kai tai yra būtina ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje numatytiems tikslams pasiekti. Tačiau, kaip šiame Atsiliepime buvo ne kartą paaiškinta, ieškovė nesiekia sujungti savo tinklo su atsakovės tinklu. Tuo labiau, kad ieškovė net nepaaiškina, kuris iš ERĮ 23 straipsnyje 2 dalyje numatytų įpareigojimų turėtų būti nustatytas. Be to, nemažiau svarbu yra ir tai, jog ieškovė nėra pateikusi jokių įrodymų, jog yra pagrindas taikyti ERĮ 23 straipsnio 2 dalį. Priešingai, tiek ta aplinkybė, jog rinkoje yra ir alternatyvūs tinklai, tiek ir ta aplinkybė, jog ieškovė pati siūlo mobiliojo ryšio paslaugas, paneigia bet kokias prielaidas, jog ERĮ 23 straipsnio 2 dalyje numatytų įpareigojimų taikymas galėtų būti reikalingas.

(20) Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta Atsiliepime, atsakovė RRT prašo: 1) ginčo nagrinėjimą nutraukti vadovaujantis ERĮ 34 straipsnio 7 dalies 1 punktu bei 8 straipsniu, kadangi šio ginčo nagrinėjimas nepatenka į RRT kompetenciją; 2) jeigu ginčą vis dėlto būtų nuspręsta nagrinėti iš esmės – ieškovės reikalavimus atmesti kaip nepagrįstus; 3) priteisti iš ieškovės atsakovės naudai atsakovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.

(21) 2024 m. rugpjūčio 6 d. Tarybos posėdyje ieškovės atsakovai palaikė Prašyme išdėstytą poziciją ir reikalavimus bei nurodė, kad derybų metu buvo svarstomi įvairūs variantai, ieškovė siekia gauti prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir, ieškovės nuomone, nėra rinkoje standarto, pagal kurį būtų atliekamas tinklų sujungimas. Atsakovės atstovai palaikė Atsiliepime pateiktus argumentus, nesutiko su ieškovės reikalavimais.

Taryba konstatuoja:

(22) Vadovaudamasi ERĮ 34 straipsnio 1 dalimi, RRT privaloma ne teismo tvarka nagrinėti ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (arba) elektroninių ryšių paslaugas, taip pat tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (arba) elektroninių ryšių paslaugas, ir susijusių priemonių teikėjų dėl šio įstatymo reglamentuotų visuomeninių santykių. ERĮ 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, susijusius su elektroninių ryšių paslaugomis, elektroninių ryšių tinklais ir su jais susijusiomis priemonėmis bei paslaugomis, elektroninių ryšių išteklių naudojimu, taip pat visuomeninius santykius, susijusius su radijo ryšio įrenginiais, galiniais įrenginiais ir elektromagnetiniu suderinamumu. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovė ir atsakovė yra elektroninių ryšių paslaugų teikėjos, taip pat į tai, jog ginčas tarp šalių iš esmės yra kilęs dėl prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo suteikimo, konstatuotina, kad ginčas patenka į RRT ERĮ nustatytą kompetenciją ir yra nagrinėtinas.

(23) Taryba pažymi, kad ginčo nagrinėjimo metu surinkti įrodymai nagrinėtini atsižvelgiant tik į konkrečius ieškovės Prašyme pateiktus reikalavimus. Atsižvelgdama į tai, Taryba nagrinėja šiuos ieškovės reikalavimus:

1) įpareigoti atsakovę suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti su ieškove didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį;

2) priteisti iš atsakovės ieškovės naudai ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.

(24) Iš ginčo nagrinėjimo medžiagos nustatyta, kad ieškovė, siekdama savo klientams teikti mažmenines mobiliojo ryšio paslaugas, 2023 m. liepos 3 d. kreipėsi į atsakovę su 2023 m. birželio 30 d. prašymu dėl didmeninės mobiliojo ryšio paslaugų perpardavimo sutarties sudarymo, t. y., kaip nurodo ieškovė Prašyme, dėl prieigos prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo suteikimo. Nustatyta, kad derybos tarp ginčo šalių nepavyko, atsakovė nesuteikė ieškovei prieigos prie mobiliojo ryšio tinklo ir didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį tarp šalių nėra sudaryta.

(25) Kaip nurodyta Prašyme, ieškovė savo reikalavimą RRT įpareigoti atsakovę suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį grindžia ERĮ 21 straipsnio 1 dalimi, ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, 23 straipsnio 1 ir 2 dalimis.

(26) Pagal ERĮ 8 straipsnio 1 dalį, RRT tikslas – veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje, efektyvaus elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir vartotojų teisių apsaugos užtikrinimas. ERĮ 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti principai, kuriais privaloma vadovautis taikant elektroninių ryšių veiklą reglamentuojančias teisės normas, tarp jų efektyvaus išteklių valdymo, proporcingumo, mažiausio būtino reguliavimo ir veiksmingos konkurencijos užtikrinimo principai. Proporcingumo ir mažiausio būtino reguliavimo principai nurodo, jog reguliuotojas gali taikyti ERĮ numatytas intervencijos į rinką priemones tik tokia apimtimi, kuri yra būtina nustatytoms problemoms (tarp jų ir veiksmingos konkurencijos užtikrinimo) spręsti bei siekiant ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje numatytų reguliavimo tikslų. Kaip papildoma apsaugos nuo pernelyg didelio ir nebūtino reguliavimo dažnu atveju yra numatyta ir konsultavimosi su Europos Komisija priemonė (ERĮ 16 straipsnio 12 ir 14–18 dalys). Taigi, siekiant pritaikyti ERĮ numatytas reguliavimo priemones (įskaitant įpareigojimą suteikti prieigą) pirmiausia turi būti įrodytas tokios intervencijos būtinumas siekiant ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje numatytų reguliavimo tikslų.

(27) ERĮ 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad RRT turi teisę įpareigoti ūkio subjektą, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie elektroninių ryšių infrastruktūros, taip pat pastatų arba įrenginių į pastatus, pastatų vidaus kabelių, laidų, antenų, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų, stulpų, stiebų, vamzdynų, kanalų, apžiūros kamerų, šulinių, skirstomųjų spintų bei kitos fizinės infrastruktūros ir leisti ją naudoti, kai RRT, atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą, nustato, kad atsisakymas suteikti prieigą arba prieigos suteikimas sąlygomis, kurios nesuteikia realios galimybės pasinaudoti prieiga, trukdytų formuotis veiksmingai konkurencijai atitinkamoje rinkoje ir neatitiktų galutinių paslaugų gavėjų interesų. Nustatyta, kad nagrinėjamo ginčo kontekste ieškovė prašo prieigos prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų perpardavimo, bet ne prieigos prie atsakovės infrastruktūros. Be to, Taryba pažymi, kad atsakovė nėra RRT pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu atitinkamoje elektroninių ryšių paslaugų rinkoje.

(28) Vadovaujantis ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, RRT, atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą ir nustačiusi, kad atsisakymas suteikti prieigą arba prieigos suteikimas sąlygomis, kurios nesuteikia realios galimybės pasinaudoti prieiga, trukdytų formuotis tvariai konkurencingai atitinkamai rinkai ir neatitiktų galutinių paslaugų gavėjų interesų, turi teisę įpareigoti ūkio subjektą, turintį didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir susijusių priemonių ar juos naudoti, tarp jų: 1) suteikti prieigą prie konkrečių elektroninių ryšių tinklo elementų ir (arba) susijusių priemonių kitiems ūkio subjektams, įskaitant atsietąją prieigą prie vietinės linijos ir (arba) dalinės vietinės linijos, ir galimybę jais naudotis; atsietosios prieigos suteikimas nesuteikia nuosavybės teisių į vietinę liniją 2) sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą. Taryba pažymi, kad ERĮ 22

straipsnio 1 dalies nuostata taikytina tik RRT teisės aktų nustatyta tvarka RRT atlikus atitinkamos rinkos tyrimą ir tik didelę įtaką atitinkamoje elektroninių ryšių rinkoje turintiems ūkio subjektams, t. y. rinkos tyrimo metu RRT turi nustatyti, kad konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, o nustatydama įpareigojimus didelę įtaką atitinkamoje elektroninių ryšių rinkoje turintiems ūkio subjektams, RRT turi vadovautis proporcingumo ir mažiausio būtino reguliavimo principais, t. y. privalo parinkti tokius įpareigojimus, kurie yra būtini nustatytoms konkurencinėms problemoms spręsti, ir ERĮ 8 straipsnio 1 dalyje nustatyti tikslai negali būti pasiekti mažiau intervencinėmis priemonėmis. Pažymėtina, kad atlikus atitinkamos rinkos tyrimą gali būti nustatyti tik su ta rinka susiję įpareigojimai, kurie yra būtini rinkos tyrimo metu identifikuotoms problemoms spręsti. Nagrinėjamo ginčo kontekste atsakovė nėra RRT pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu mažmeninėje mobiliojo ryšio paslaugų rinkoje.

(29) Papildomai Taryba pastebi, kad šio nutarimo priėmimo dieną atsakovė yra pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu ir jai yra nustatyti atitinkami įpareigojimai tik didmeninėje Balso skambučių užbaigimo Telia Lietuva, AB, viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje, kuri nėra aktuali nagrinėjamam ginčui tarp ieškovės ir atsakovės, kadangi ieškovė neprašo suteikti prieigą prie su balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimu susijusių atsakovės tinklo elementų, priemonių ir (ar) paslaugų. Atitinkamai ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta pareiga sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą, ir ERĮ 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta pareiga teikti nustatytas paslaugas turint tikslą jas perparduoti yra taikytina ne visiems, bet tik ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ir tik tiems, kuriems toks konkretus įpareigojimas buvo nustatytas (t. y. buvo įrodyta, kad jis yra būtinas siekiant ERĮ numatytų reguliavimo tikslų).

(30) ERĮ 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Ūkio subjektai, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla, turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos. Operatoriai turi teisę ir, kai to prašo kitas operatorius ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, norintis teikti viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ar užtikrinti jų teikimą, pareigą derėtis dėl tinklų sujungimo, kad būtų užtikrintas viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimas ir tarpusavio sąveika.“ Taryba pažymi, kad ERĮ 23 straipsnio 1 dalies 1 sakinyje nėra imperatyvus ir įtvirtina tik ūkio subjektų teisę laisvai derėtis dėl prieigos. Atitinkamai to paties straipsnio 1 dalies 2 sakinyje imperatyviai įtvirtina operatorių pareigą derėtis ne visais atvejais, bet tik dėl vienos iš prieigos rūšių, t. y. tinklų sujungimo. Be to, Taryba, įvertinusi ginčo šalių pateiktą informaciją apie tarp šalių vykusias derybas, neturi pagrindo teigti, kad atsakovė nesąžiningai derėjosi su ieškove.

(31) ERĮ 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad RRT, įgyvendindama šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą tikslą, skatina ir, kai to reikia, šiame įstatyme nustatyta tvarka užtikrina tinkamos prieigos suteikimą ir paslaugų suderinamumą, skatindama veiklos efektyvumą, ilgalaikę konkurenciją, labai pralaidžių tinklų kūrimą, efektyvias investicijas, naujovių diegimą ir didžiausią įmanomą naudą galutiniams paslaugų gavėjams. Šiam tikslui RRT turi teisę nustatyti įpareigojimus ūkio subjektams, neturintiems didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, tarp jų įpareigojimus, nurodytus 23 straipsnio 2 dalyje. Taryba pažymi, kad, iš ginčo nagrinėjimo medžiagos ERĮ 23 straipsnio 2 dalies taikymo aplinkybių nenustatyta.

(32) Papildomai pažymėtina, kad ieškovės Prašyme minimas Projektas, kuriuo remiasi ieškovė, nebuvo priimtas teisės aktų nustatyta tvarka ir nėra įgijęs teisinės galios bei privalomo taikymo. Tačiau net jeigu būtų buvęs ir priimtas, Taryba pastebi, jog Projektas buvo susijęs su radijo dažnių nuomos klausimu, jame pateiktas bendras padėties (2020 m.) elektroninių ryšių rinkoje, radijo dažnių perleidimo poveikio elektroninių ryšių sektoriui ir konkurencijai vertinimas, o ieškovės nurodytame Projekto 7 punkte yra tik išvardinti 2020 m. III ketv. pabaigoje interneto prieigos paslaugas Lietuvoje teikę 8 paslaugų teikėjai ir jų teikimo būdai, įskaitant interneto paslaugų perpardavimą, kurį akcentuoja ieškovė savo Prašyme. Taigi, minėtu projektu RRT tik konstatavo, kad

rinkoje egzistuoja tokia paslaugų teikimo forma jas perparduodant, tačiau niekaip nevertino ir neįvertino įpareigojimo teikti paslaugas, skirtas perpardavimui, būtinybės ar sąlygų.

(33) Dėl esminio išteklių doktrinos, kuria remiasi ieškovė savo Prašyme, Taryba pažymi, kad tai yra konkurencijos teisės principas, taikomas situacijose, kai viena įmonė kontroliuoja tam tikrą infrastruktūrą, išteklius ar paslaugas, kurios yra būtinos kitoms įmonėms, norinčioms konkuruoti toje pačioje rinkoje. Jei šis išteklius laikomas esminiu ir jo neįmanoma pagrįstai dubliuoti, dominuojančiai įmonei gali būti privaloma suteikti prieigą konkurentams, kad būtų išvengta rinkos monopolizavimo ir skatinama konkurencija. Pažymėtina, jog Balso skambučių užbaigimo Telia Lietuva, AB, viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje, kurioje atsakovė užima 100 proc. šios rinkos (t. y. atsakovė yra monopolistė savo tinkle), nustatytas prieigos įpareigojimas yra vykdomas – atsakovė skelbia Standartinę tinklų sujungimo sutartį⁶. Tačiau kaip nustatyta iš ginčo nagrinėjimo medžiagos ir ieškovės paaiškinimų, kaip jau minėta, ji nesiekia tinklų sujungimo su atsakove. Taryba taip pat pažymi, kad RRT teisės aktų nustatyta tvarka atlikus Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinko tyrimą RRT direktoriaus 2006 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 1V-891⁷ buvo konstatuota, kad šioje rinkoje yra veiksminga konkurencija, kadangi rinkoje veikia trys panašią rinkos dalį užimantys operatoriai, kurie veikia naudodamiesi nuosavais tinklais. Tame pačiame tyrime buvo konstatuota, kad vieno mobilaus operatoriaus prieiga iš esmės gali būti pakeičiama kito operatoriaus prieiga. Pažymėtina, kad jau 2007 m. EK rekomendacijoje 2007/879/EB dėl reguliuotinių rinkų minėtos rinkos nebeliko, o šios rekomendacijos aiškinamajame rašte yra nurodoma, kad konkurencijos lygis mažmeninėje rinkoje daugeliu atveju yra efektyvus (konkuruoja trys ar daugiau nuosavą infrastruktūrą turinčių mobilių operatorių) ir todėl reguliacinis įsikišimas didmeninėje rinkoje nėra pateisinamas. Be kita ko, tai iš esmės pripažįsta ir ieškovė savo 2023 m. birželio 30 d. prašyme atsakovei nurodydama, kad šiuo metu inicijuoja derybas su kitais rinkos subjektais ir baigiantis deryboms išsirinks palankiausią variantą. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, jog ieškovė neįrodė, jog atsakovė disponuoja esminiu ištekliumi, be kurio mažmeninių mobilaus ryšio paslaugų teikimas neįmanomas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad Lietuvoje, be atsakovės, veikia dar du operatoriai (UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“), turintys iš esmės visą teritoriją apimančius mobiliojo ryšio tinklus, taip pat į tai, kad pati ieškovė Prašyme nurodė jau teikianti mobiliojo ryšio paslaugas ir be sutarties su atsakove, nėra pagrindo teigti, kad atsakovės mobiliojo ryšio tinklas yra unikalus ir be prieigos prie jo, ieškovė neturi jokių galimybių teikti mažmenines mobiliojo ryšio paslaugas, t. y. nėra pagrindo konstatuoti, kad atsakovės mobiliojo ryšio tinklas yra esminis išteklius.

(34) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, į tai, kad atsakovė šio nutarimo priėmimo dieną nėra pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką mobilaus ryšio paslaugų rinkoje ir jai nėra nustatyti įpareigojimai šioje rinkoje, taip pat į tai, kad iš ginčo nagrinėjimo medžiagos nėra nustatytos ERĮ 23 straipsnio 2 dalies taikymo aplinkybės, konstatuotina, kad ieškovės Prašymas yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

(35) Ieškovė 2024 m. rugpjūčio 5 d. raštu informavo apie patirtas 2157,43 Eur išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo pagalbą ir Prašymo tenkinimo atveju prašo šias išlaidas priteisti iš atsakovės.

(36) Atsakovė 2024 m. rugpjūčio 1 d. raštu pateikė prašymą iš ieškovės atsakovės naudai atlyginti RRT ginčo nagrinėjimo metu atsakovės patirtas bylinėjimo išlaidas – 6075,17 Eur.

⁶ <https://www.telia.lt/verslui/reguliuojamos-paslaugos/isankstiniai-pasiulymai/elektroniniu-rysiu-tinklu-sujungimas>

⁷ <https://www.rrt.lt/d/del-prieigos-ir-skambuciu-inicijavimo-viesuosiuose-judriojo-telefono-rysiu-tinkluose-rinkos-apibrezimo-ir-tyrimo-rezultatu/>

(37) Pagal ERĮ 34 straipsnio 4 dalį, šalies, kurios naudai priimtas RRT sprendimas, prašymu RRT, priimdama sprendimą dėl ginčo, gali įpareigoti kitą šalį atlyginti laimėjusios šalies išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu. Šiuo atveju *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 93 straipsnio 1 ir 2 dalys. Šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, taip pat turi teisę į išlaidų atlyginimą už advokato ar advokato padėjėjo pagalbos apmokėjimą *mutatis mutandis* pagal CPK 98 straipsnio nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovės reikalavimas įpareigoti atsakovę suteikti ieškovei prieigą prie atsakovės mobiliojo ryšio tinklo ir sudaryti didmeninę mobiliojo ryšio paslaugų sutartį yra atmestinas, atitinkamai nėra pagrindo tenkinti ieškovės reikalavimą atlyginti ieškovės patirtas išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo pagalbą.

(38) CPK 98 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad dėl išlaidų advokato (advokato padėjėjo) pagalbai apmokėti priteisimo to pageidaujanti šalis turi teismui raštu pateikti prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindu. CPK 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio. Šiuo metu galiojančios rekomendacijos yra patvirtintos Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu ir teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 „Dėl Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos). Kasacinio teismo praktikoje pasisakoma, kad „teismas, taikydamas CPK 88 straipsnį, pagal realumo, būtinumo ir pagrįstumo kriterijus sprendžia, ar šalis turėjo bylinėjimosi išlaidų, ar jos turi būti apmokamos, o pagal CPK 98 straipsnio 2 dalį – ar advokatui už teisinę pagalbą civilinėje byloje visa asmens sumokėta suma pripažįstama bylinėjimosi išlaidomis ir jos turi būti atlyginamos. <...> Spręsdamas dėl jų dydžio teismas turi vadovautis CPK 98 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgti į: 1) Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) nurodytus maksimalius dydžius bei šiame teisės akte nurodytus kriterijus; 2) bylos sudėtingumą; 3) advokato darbo ir laiko sąnaudas“ (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-533/2008; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-200-248/2020).

(39) Vadovaujantis Rekomendacijų 7 punktu, rekomenduojami priteistini užmokesčio už advokato civilinėse bylose teikiamas teisinės paslaugas maksimalūs dydžiai apskaičiuojami taikant nustatytus koeficientus, kurių pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento⁸ skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių). Rekomendacijų 8 punktas nustato, kad už šias advokato teikiamas teisinės paslaugas rekomenduojami priteistini maksimalūs užmokesčio dydžiai yra: „8.19. už vieną teisinių konsultacijų, atstovavimo teisme, pasirengimo teismo ar parengiamajam posėdžiui valandą, dalyvavimo derybose dėl taikos sutarties sudarymo valandą ar asmens atstovavimo ikiteisminėse ginčų sprendimo institucijose, jeigu tas pats ginčas vėliau tapo teisiniu, valandą – 0,1; 8.20. kitų teisinių paslaugų, nenurodytų šių rekomendacijų 8.1–8.19 punktuose, teikimo valandą – 0,1“.

(40) Atsakovė RRT pateikė 2 sąskaitas: 2024 m. birželio 12 d. PVM sąskaitą faktūrą (LPB Nr. 64741), į kurią yra įtraukta 2230,27 Eur (su PVM) suma už „Consilium Optimum skundo RRT analizę“ ir 1793,51 Eur (su PVM) suma už „atsiliepimo į Consilium optimum skundą rengimą“, bei 2024 m. liepos 19 d. PVM sąskaitą faktūrą (LPB Nr. 65263), į kurią yra įtraukta 1528,67 Eur (su PVM) suma už „pasiruošimą posėdžiui ginče su Consilium Optimum“ ir 522,72 Eur (su PVM) suma už „dalyvavimą

⁸ Dabar Valstybės duomenų agentūra.

posėdyje RRT ginče su Consilium optimum“. Kartu su 2024 m. rugpjūčio 1 d. raštu yra pateikti įrodymai (SEB banko 2024 m. liepos 11 ir 29 d. mokėjimo nurodymai) apie atsakovės apmokėtas sąskaitas.

(41) Valstybės duomenų agentūros skelbiamas užpraėjusio ketvirčio (2023 metų IV ketvirčio) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) – 2110,30 Eur⁹. Taigi vadovaujantis Rekomendacijų 8.20 papunkčiu, už į 2024 m. birželio 12 d. PVM sąskaitą faktūrą (LPB Nr. 64741), į kurią yra įtraukta 2230,27 Eur (su PVM) suma už „Consilium Optimum skundo RRT analizę“ ir 1793,51 Eur suma (su PVM) už „atsiliepimo į Consilium optimum skundą rengimą“, maksimalus užmokesčio dydis neturėtų viršyti 422,06 Eur (2110,30 Eur $\times$ 0,1 $\times$ 2). Valstybės duomenų agentūros skelbiamas užpraėjusio ketvirčio (2024 metų I ketvirčio) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) – 2161,00 Eur¹⁰. Taigi vadovaujantis Rekomendacijų 8.19 papunkčiu, už į 2024 m. liepos 19 d. PVM sąskaitą faktūrą (LPB Nr. 65263), į kurią įtraukta 1528,67 Eur (su PVM) suma už „pasiruošimą posėdžiui ginče su Consilium Optimum“ ir 522,72 Eur (su PVM) suma už „dalyvavimą posėdyje RRT ginče su Consilium optimum“ maksimalus užmokesčio dydis neturėtų viršyti 648,30 Eur (2161,00 Eur $\times$ 0,1 $\times$ 3¹¹). Taigi bendra suma už suteiktas atstovavimo paslaugas, pagal Rekomendacijų 8.19 ir 8.20 papunkčius, sudaro 1070,36 Eur (422,06 + 648,30). Atsižvelgiant į tai, kad atsakovės 2024 m. rugpjūčio 1 d. rašte nurodytos patirtos atstovavimo išlaidos viršija Rekomendacijų 8.19 ir 8.20 papunkčiuose nustatytą dydį, atsakovės naudai iš ieškovės galėtų būti priteista ne didesnė kaip 1070,36 Eur atsakovės atstovavimo išlaidų suma skaičiuojant proporcingai atmestiems ieškovės reikalavimams.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 34 straipsnio 1 ir 4 dalimis, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93 straipsnio 2 dalimi, 98 straipsniu,

Taryba n u t a r i a:

1. Atmesti ieškovės UAB „Consilium optimum“ 2024 m. balandžio 22 d. pareiškimą „Dėl ginčo, kilusio iš elektroninių ryšių paslaugų teikimo“.

2. Priteisti iš ieškovės UAB „Consilium optimum“ atsakovės Telia Lietuva, AB, naudai 1070,36 Eur (vieną tūkstantį septyniasdešimt Eur ir 36 ct) bylinėjimosi išlaidų.

Ginčo šalys per 14 dienų nuo šio nutarimo priėmimo dienos turi teisę kreiptis tiesiogiai į Vilniaus apygardos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Tokiu atveju ginčo šalių procesinė padėtis nesikeičia.

Įsiteisėjęs Tarybos nutarimas yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis nutarimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Tarybos pirmininkė

Jūratė Šovienė

⁹ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=11910837>

¹⁰ <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=12250133>

¹¹ Už pasiruošimą Tarybos posėdžiui 1 val. ir už dalyvavimą Tarybos posėdyje 2 val.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba 121442211, Mortos g. 14, LT-03219 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL GINČO TARP UAB „CONSILIUM OPTIMUM“ IR TELIA LIETUVA, AB, NAGRINĖJIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-08-16 Nr. TN-565
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jūratė Šovienė, Tarybos pirmininkė
Sertifikatas išduotas	JŪRATĖ ŠOVIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-08-16 13:02:58 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-20 13:42:30 – 2027-05-19 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, į.k.121442211 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-10-12 08:20:51 iki 2025-10-11 08:20:51
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.71.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-08-16 13:19:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-08-16 13:19:30 Dokumentų valdymo sistema Avilys